Zasazení armády do sražení z pochodu

Zasazení velkého uskupení vojsk do sražení z pochodu, bez ohledu na potíže jeho organizace, bude široce používaným způsobem zasazení v budoucí válce, neboť

— nejvíce odpovídá vysoce manévrovému charakteru operací,

— zabezpečuje skrytou přípravu operace a překvapující úder čerstvými silami,

— přispívá ke snížení ztrát vojsk, způsobených možnými jadernými údery nepřítele.

Cílem tohoto článku je ukázat na příkladech frontového a armádního velitelsko-štábního cvičení a válečných her Přikarpatského vojenského okruhu možné podmínky a způsoby zasazení vševojskové armády do sražení z pochodu a rovněž jednotlivých problémů tohoto druhu činnosti armády, obecných pro všechny podmínky.

Typické podmínky situace, za nichž je možné zasadit armádu do sražení, jsou tyto:

1. Nepřítel, který má velké ztráty v předchozím sražení, vede bojovou činnost na zdrženou a současně soustřeďuje zálohy v hloubce. Včasné zasazení armády v takové situaci umožní rychle a rozhodným způsobem zničit protistojící nepřátelské uskupení, předejít nepřítele v provedení protiúderu a rozvinout rozhodný útok do hloubky.

2. Nepřítel se snaží přejít do obrany na výhodné čáře a zastavit úspěšný útok našich vojsk. Armáda zasazovaná do sražení v těchto podmínkách, je schopna zmařit organizovaný přechod nepřítele do obrany, zničit jeho zálohy a pokračovat v útoku.

3. Nepřítel předešel naše vojska v přisunutí záloh z hloubky a vytvořil převahu v silách a prostředcích na jednotlivých směrech, rozvíjí útok a je zavázán do boje s vojsky našeho prvního operačního sledu. Armáda v takovém případě organizuje útok v příznivějších podmínkách než nepřítel zavázaný do boje a má možnost rozhodným způsobem jej zničit ve střetném sražení.

4. K rozvinutí útoku na novém směru, který vznikl a projevil se v důsledku náhlé změny situace.

Zasazení armády do sražení z pochodu můžeme řešit různými způsoby.

— V bezjaderném období války bude nejúčelnější takový způsob zasazení armády, kdy se přesunuje v jejím prvním sledu a rozvinuje z pochodu velká část svazků. Armáda tím dosahuje maximální síly počátečního úderu.

— V jaderné válce zabezpečujeme narůstání síly úderu hlavně použitím jaderných a chemických zbraní. V těchto podmínkách není nutné současné zasazení všech svazků armády najednou, ale postupné zasazení podle doby jejich příchodu k prostoru sražení. Účelnost tohoto způsobu vyplývá z nezbytnosti uchovat tempo útoku a maximálně využít výsledků jaderných úderů operačně taktických prostředků a letectva. Takový způsob je výhodnější také proto, že vojska armády, rozptýlená do šířky i hloubky, jsou méně ohrožena napadením jadernými zbraněmi nepřítele.

V závislosti na vzdálenosti prostoru posledního denního odpočinku (prostoru soustředění) vojsk armády od nepřítele, k zasazení armády do sražení z pochodu může dojít po krátkodobé zastávce k doplnění bojové techniky pohonnými hmotami a k upřesnění úkolů vojskům, nebo bez jakékoli zastávky. Je-li prostor posledního odpočinku vojsk ve vzdálenosti do 100 km od čáry zasazení, zastávka k doplnění pohonných hmot není nutná. Zásoba kilometrů bojové techniky postačuje jak na přesun, tak i na vedení bojové činnosti během prvního dne operace. Např. na jednom velitelsko-štábním cvičení byl prostor odpočinku pro vševojskovou armádu druhého sledu ve vzdálenosti 80—100 km od čáry zasazení a štáb plánoval zasazení armády do sražení bez zastávky k doplnění bojové techniky pohonnými hmotami.

Bude-li poslední prostor odpočinku ve velké vzdálenosti od čáry zasazení, pak je nezbytné vojskům určovat prostor doplnění a poskytnout k němu potřebný čas. Prostory doplnění techniky pohonnými hmotami je účelné určovat co nejblíže čáry zasazení, ale mimo dosah taktických prostředků jaderného napadení nepřítele. Vycházíme-li z dálky působení soudobých taktických jaderných prostředků, vzdálenost těchto prostorů od čáry zasazení může činit 40—60 km.

Zkušenosti cvičení a propočty ukazují, že při přesunu armády na vzdálenost 130—150 km vojska nespotřebují více jak jednu náplň nafty a do poloviny náplně benzínu. Takové množství pohonných hmot převážejí dopravní prostředky pluků a divizí. Proto k doplnění techniky pohonnými hmotami je možné využít plukovní a divizní týlové prostředky. Jsou-li tyto zásoby v týlových jednotkách pluků a divizí, pak k doplnění bude divize potřebovat asi 5—6 hodin. Ke zkrácení času doplnění je účelné začlenit plukovní a divizní čerpací prostředky do praporních proudů, dále využít sudy na zádi tanků a kanistry s pohonnými hmotami. V takovém případě netrvá doplnění déle jak tři hodiny a nenaruší organizovaný přesun vojsk na čáru zasazení.

Praxe cvičení dokazuje účelnost této volby vzdálenosti prostorů doplnění i krátkodobé zastávky vojsk v nich nejen k doplnění pohonných hmot, ale i pro to, aby vojska využila zastávky k přesunu a rozvinutí dělostřelectva a raketových vojsk do palebných postavení, k doprůzkumu nepřítele, k upřesnění rozhodnutí a úkolů vojsk.

Organizovanost přesunu, včasnost rozvinování a zasazení armády do sražení z pochodu zabezpečí štáb tím, že stanoví svazkům prvního sledu výchozí čáru, regulační čáry a čáry rozvinutí s určením času jejich průchodu. Praxe cvičení potvrzuje, že výchozí čára musí být v takové vzdálenosti od přední hranice prostoru soustředění (posledního denního odpočinku), která umožňuje vyvést proudy pro pochod. Tomuto požadavku odpovídá vzdálenost 8—10 km, která se rovná hloubce čelního proudu a vzdálenostem mezi praporními proudy. Těmito normami se může štáb řídit i při stanovení regulační čáry v blízkosti přední hranice v prostoru doplnění. Ostatní regulační čáry, jakož i malé zastávky, volí štáb obyčejně za každé 2—3 hodiny přesunu.

Vzdálenost čar rozvinutí a zteče při útoku z pochodu může být stejná, jako při útoku vojsk s přesunem z vyčkávacích prostorů. V závislosti na charakteru terénu, čáru rozvinutí do praporních proudů obyčejně plánujeme ve vzdálenosti 8—12 km a čáru rozvinutí do rotních proudů 4—6 km od předního okraje obrany nepřítele. To zabezpečuje rozvinutí přesunovaných vojsk do rotních proudů mimo dosah palby protitankových řízených střel, děl a tanků pro přímou střelbu a rozvinutí do praporních proudů kromě toho i mimo dosah palby hlavního uskupení dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení. Čáry zteče (zasazení do boje) určujeme co nejblíže předního okraje obrany, zpravidla za přirozenými kryty, s cílem skrýt vojska před pozorováním nepřítele a chránit je před zničením dělostřelectvem pro přímou střelbu.

Vzhledem k tomu, že za dobu přesunu se může situace podstatně změnit, je účelné určovat pro armádu (divizi) ne jednu, ale dvě čáry zasazení, vzdálené jednu od druhé 10—20 km.

—✦—

Praxe cvičení a propočty ukazují, že čas na organizaci zasazení armády do sražení z pochodu bude velmi omezený. To vyžaduje zvlášť vysokou operativnost v práci velitele a štábu.

S cílem dosáhnout takové operativnosti praktikovaly štáby různé metody práce. Na velitelsko-štábních cvičeních řešily především takové důležité otázky, jako je volba směru hlavního úderu a úseků průlomu obrany nepřítele, vytvoření uskupení vojsk, určení úkolů na první den operace, způsob přesunu a rozvinutí z pochodu. Štáby potom rozhodnutí velitele armády a úkoly vojskům konkretizovaly a upřesňovaly.

Zvláště pečlivě zabýval se štáb armády získáváním údajů o situaci, nezbytných pro přijetí rozhodnutí, a dále v průběhu přesunu k upřesnění rozhodnutí a úkolů vojskům. Kromě informací ze štábu frontu získával štáb armády údaje o nepříteli, o situaci a činnosti vlastních vojsk, o charakteru terénu (především komunikací a přeprav) od bojujících vojsk v dotyku s nepřítelem přes PVS a skupinu důstojníků vysílaných na štáb armády (nebo divize), která působí v pásmu budoucího zasazení armády do sražení. S obdržením úkolu k zasazení do sražení organizoval štáb přesun a rozvinutí armádních prostředků speciálního, rádiového a radiotechnického průzkumu v blízkosti čáry zasazení.

Určující zásadou pro přijetí rozhodnutí k zasazení armády do sražení v bezjaderné válce bylo věnovat neustálou pozornost úvaze o možnosti použití jaderných zbraní nepřítelem. Proto základ rozhodnutí tvořila varianta vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní. Spolu s tím štáb počítal, že k zasazení může dojít i s použitím jen konvenčních zbraní. Obsahem rozhodnutí bylo určení objektů k ničení jadernými a chemickými zbraněmi, úkoly raketových vojsk a letectva k jejich použití. Štáb současně pečlivě rozpracoval otázky palebného zabezpečení s použitím konvenčních zbraní. Směr hlavního úderu, pásma útoku divizí a úseky průlomu volil tak, aby odpovídaly v první řadě podmínkám vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní, ovšem i s přihlédnutím k požadavkům vyplývajících z charakteru činnosti s použitím jen konvenčních zbraní.

Hlavní metodou práce velitele a štábu armády při přijetí rozhodnutí a doručení úkolů vykonavatelům byla zpravidla metoda souběžné práce oddělení štábu a podřízených štábů. Velitel přijímal rozhodnutí na mapě v přítomnosti náčelníka štábu, náčelníků operačního oddělení, průzkumu a druhů vojsk, kteří mu pomáhali svými propočty a návrhy. Důstojníci plánovací skupiny operačního oddělení současně rozhodnutí zakreslili na mapu a napsali.

Po zpracování rozhodnutí štáb stanovil úkoly vojskům. Směroví důstojníci za divizemi zpravidla podle mapy, na které bylo formulováno rozhodnutí velitele, připravovali krátká bojová nařízení. Na základě zámyslu rozhodnutí náčelníci druhů vojsk a týlu určovali způsob bojového použití podřízených útvarů a předávali jim úkoly. Při formulování rozhodnutí a zpracování nařízení vojskům štáb využíval dříve zpracované propočty, nálepky na mapy a formalizované dokumenty, což značně urychlovalo práci důstojníků štábu.

K rychlému doručení úkolů vojskům využíval štáb všechny existující linkové, radioreleové a pohyblivé spojovací prostředky (především vrtulníky). Použití rádiového spojení bylo zpravidla omezeno vzhledem k nutnosti zabezpečit utajení; v řadě případů však štáb používal část rádiových prostředků k předávání neodkladných nařízení. Velitelé a štáby svazků a útvarů v podřízenosti armády pracovali souběžně se štábem armády. Podle jednotlivých získaných informací a bojových nařízení ze štábu armády studovali situaci a organizovali útok. Současně s tím veleli přesunovaným vojskům.

Souběžná metoda práce štábů i široké využívání předem připravených propočtů a formalizovaných dokumentů se plně osvědčily v průběhu cvičení a umožnily o 30—40 % zkrátit čas, potřebný na zpracování rozhodnutí a stanovení úkolů vojskům. Na přijetí rozhodnutí a rozpracování bojových nařízení štáb armády zpravidla nepotřeboval více jak 3—4 hod., na jejich předání podřízeným vojskům 1—2 hod.

Zpracování rozhodnutí velitele a plánování operace (souběžně se stanovením úkolů a prací podřízených štábů) trvalo 6—8 hodin. Nejméně 6—8 hodin potřebovali velitelé divizí, pluků a praporů (oddílů) na organizaci zasazení podřízených vojsk do boje, na vyslání (změnu úkolů) průzkumných skupin, předsunutých odřadů, předvojů a odřadů zabezpečení pohybu.

Z toho vyplývá, že práce na organizaci zasazení vojsk do sražení z pochodu na

všech stupních velení armády trvala 9 až 12 hodin. To znamená, že hlavní opatření byla splněna v průběhu jednoho denního odpočinku. Praxe cvičení a propočty tedy potvrdily možnost organizovat zasazení armády do sražení z pochodu během 18 až 23 hodin po obdržení úkolu, tj. v rozmezí jednoho dne.

✦

Útočné uskupení vojsk, v souladu se zámyslem velitele armády, vznikalo v průběhu přesunu.

Vojska prvního sledu armády z posledního prostoru denního odpočinku přesunovala se v pochodové sestavě, která maximálně odpovídala zámyslu zasazení do sražení. Vpředu a na bocích se přesunovaly průzkumné skupiny divizí a pluků. Ihned za průzkumem na každé ose přesunu obyčejně postupovaly odřady zabezpečení pohybu a předvoje čelních pluků.

Jestliže se přesunovaly v období přeskupení dělostřelecké a minometné útvary po samostatných osách přesunu v sestavě dělostřeleckých svazků, potom v předposledním nebo posledním prostoru denního odpočinku začleňovaly se do proudů těch vševojskových svazků, kterým byly podle rozhodnutí podřízeny.

V případě nutnosti (zvláště při nestálé situaci na frontě působících svazků) vysílal štáb na důležité směry předsunuté odřady v hodnotě od praporu do pluku k obsazení a udržení do příchodu hlavních sil výhodných čar a prostorů k zasazení vojsk do sražení.

Za předvojem se přesunovaly raketové a dělostřelecké útvary a jednotky a dále prostředky PVO. Nezdržovaly se v prostorech doplnění a 3—4 hodiny do zasazení do sražení vycházely do svých palebných postavení. Za raketovým vojskem a dělostřelectvem se přesunovaly motostřelecké a tankové pluky, předurčené k útoku z pochodu v prvních sledech divizí, útvary a jednotky speciálních vojsk; potom první sledy týlu divizí a pluky druhých sledů, druhé sledy divizních týlů a útvary armádního týlu.

Protitankové zálohy divizí se přesunovaly rovněž mezi předvoji a hlavními silami divizí na ohroženém směru. Armádní protitankové zálohy se přesunovaly obyčejně po armádní ose přesunu nebo v proudech prvního sledu v pohotovosti zabezpečit jejich rozvinutí a nedopustit průlom tanků nepřítele do hloubky operační sestavy armády. Divize druhého sledu zahajovala přesun po přechodu vojsk prvního sledu do útoku. V některých případech může být ve vzdálenosti 1—2 denního přesunu za prvním sledem armády.

Nejvýhodnějším časem k zasazení vojsk do sražení z pochodu je ráno. V takovém případě jak přesun k nepříteli, tak rozvinutí vojsk budou probíhat v tmavé části dne, což napomáhá dosažení utajení přesunu a překvapení zahájení útoku. Na velitelsko-štábních cvičeních byl začátek zasazení armády do sražení určován tak, aby před ním byly 2—3 hodiny světlého času k doprůzkumu nepřítele a upřesnění úkolů raketovému vojsku a dělostřelectvu. Svazky v přímém dotyku s nepřítelem musí vést aktivní činnost, ovládnout čáry zasazení vojsk armády do sražení a pevně je držet nebo rozvíjet útok a zabezpečit tak výhodné podmínky pro přicházející svazky armády.

Palebnou přípravu zasazení je účelné zahajovat při příchodu pluků prvního sledu k čáře rozvinutí vojsk do praporních proudů, po vlastních jaderných úderech. Délka trvání činí 35—45 minut. Délka trvání a intenzita palebné přípravy závisí na charakteru nepřátelské obrany, na množství armádního dělostřelectva a munice.

Za příznivých podmínek, kdy prostředky jaderného napadení a dělostřelecké uskupení nepřítele budou zničeny jadernými zbraněmi a značně zeslabeny, délka trvání palebné přípravy (náletu) může být kratší — do 10—15 minut. Proto je účelnější začínat ji s příchodem vojsk k pásmu účinné palby protitankových prostředků, tj. ve vzdálenosti do 3 km od nepřítele.

Raketové vojsko v bezjaderném období války musí být neustále v pohotovosti k zahájení jaderných úderů. V jaderné válce spolu s letectvem uskutečňuje jaderné a chemické údery na objekty, dříve naplánované a upřesněné na základě doprůzkumu.

Pro konkrétní plánování a účinné uskutečnění jaderných úderů a rovněž palebné přípravy nabývá zvláštní význam doprůzkum nepřítele bezprostředně před zasazením armády do sražení. Síly a prostředky průzkumu armády však nedokáží v omezeném čase splnit celý objem průzkumných úkolů. Hlavním prostředkem včasného získání průzkumných údajů stává se vzdušný průzkum.

Zkušenosti cvičení ukazují, že je účelné provádět vzdušný průzkum tak, aby štáb získal upřesněné průzkumné údaje 1—2 hodiny do zahájení jaderných úderů a začátku palebné přípravy. To dává možnost upřesnit objekty napadení jadernými

zbraněmi a úkoly dělostřelectva v období palebné přípravy.

Způsob bezprostředního zasazení svazků armády do sražení závisí na vzniklé situaci. Předsunuté odřady svazků prvního sledu armády (jestliže je armáda vysílá) a předvoje mohou obsazovat čáry zasazení a udržet je do příchodu hlavních sil svých divizí. V příznivé situaci, aniž čekají na úplné rozvinutí raketového vojska, dělostřelectva a na příchod hlavních sil divizí, přecházejí do útoku a vytvářejí výhodnější podmínky pro zasazení hlavních sil z pochodu v předbojových sestavách nebo v proudech.

V případech, kdy vpředu působící svazky pevně drží čáry, předurčené pro zasazení armády do sražení, mohou se předvoje k utajení příchodu divizí na frontu zastavit na čáře rozvinutí do praporních proudů do příchodu hlavních sil divizí a potom spolu s nimi se přesunovat na své čáry zasazení.

V určený čas („Č") nebo podle pohotovosti divizí přecházejí vojska prvního sledu do útoku.

✦

Velení vojskům při jejich přesunu a rozvinutí k zasazení do sražení z pochodu se uskutečňovalo na cvičeních podle zásady „na sebe", neboť při něm vznikaly výhodnější podmínky pro rychlé získání údajů o situaci a pro upřesnění úkolů vojskům na přesunu. Ještě před vyjitím vojsk armády do prostoru posledního denního odpočinku rozvinul štáb PVS v čele s prvním zástupcem velitele ve vzdálenosti 10—20 km od čáry zasazení svazků do sražení. PVS armády, které bylo tak mimo dosah palby dělostřelectva nepřítele, mělo spolehlivé spojení se svazky, které bojovaly vpředu, s armádními průzkumnými prostředky a v pozdější době s předsunutými odřady a předvoji divizí prvního sledu armády. Pevné spojení mezi VS a PVS umožňovalo předávat na VS údaje o situaci, nezbytné pro přijetí rozhodnutí velitele armády.

Po přijetí rozhodnutí a doručení bojových úkolů vojskům velitel armády s náčelníky hlavních oddělení štábu a druhů vojsk přemisťoval se z prostoru soustředění armády na PVS.

V závislosti na situaci přesunovalo se VS armády současně s hlavními silami nebo zůstávalo v prostoru soustředění k velení přesunujícím se vojskům do té doby, dokud velitel armády nepřijel na PVS. Potom se přemisťovalo do prostoru, vzdáleného 40—60 km od čáry dotyku, mimo dosah taktických jaderných prostředků nepřítele.

PVS divizí prvního sledu v čele se zástupcem velitele divize přesunovala se k čáře zasazení do sražení současně s PVS armády nebo hned za ním. Rozvinovala se utajeně ve vzdálenosti 3—5 km od čáry dotyku, zpravidla mimo dosah palby dělostřelectva a tanků nepřítele, vyčleněných k vedení palby přímou střelbou. Přemístění velitelů divizí z prostoru soustředění na svá PVS začínalo ihned po přijetí jejich rozhodnutí na mapě a stanovení úkolů útvarům, obyčejně do zahájení přesunu vojsk.

VS divizí se přesunovala současně s pluky prvního sledu, postupně se rozvinovala v prostorech doplnění PHM a v blízkosti čáry zasazení do sražení. PVS armády a divizí se rozvinovala a činnost velitelů svazků a útvarů v terénu k upřesnění jejich rozhodnutí a úkolů vojskům probíhala pod ochranou vpředu bojujících vojsk, předsunutých odřadů a předvojů divizí prvního sledu.

Hovoříme-li o prostředcích velení armády, pak dosavadní rádiové stanice vojsk mají nedostatečný dosah, nejsou přizpůsobeny pro práci za přesunu a mají slabou ochranu před rušením; kromě toho jen jedna letka vrtulníků v armádě nezabezpečuje potřeby spojení.

Štáby věnovaly v práci značnou pozornost pořádkové službě a regulaci pohybu. Jejich význam při zasazení vojsk do sražení z pochodu je neobyčejně velký a jejich organizace velmi složitá. Zkušenosti cvičení ukázaly, že počty organických komunikačních pořádkových útvarů a jednotek regulace pohybu k plnění úkolů pořádkové služby v těchto podmínkách jsou nedostatečné. Proto bylo pravidlem vyčleňovat motostřelecké jednotky od pluků druhých sledů v hodnotě do jednoho motostřeleckého praporu na 1—2 osy přesunu. Komunikační pořádkové prapory používal štáb armády k plnění úkolů pořádkové služby na armádní ose přesunu a na obtížných úsecích ostatních os přesunu.

Použití raketového vojska a dělostřelectva

Zvláštní význam pro včasné a účinné použití raketového vojska a dělostřelectva armády má organizace souběžné práce náčelníka a štábu RVD se vševojskovým štábem a podřízenými svazky a útvary. Přitom může být velmi užitečná síťová meto-

da, která umožňuje dobře využít omezeného času.

Taková metodika, prověřená na několika velitelsko-štábních cvičeních, zabezpečuje plánovat použití RVD ve velmi krátkých lhůtách.

Základem plánování použití RVD armády je rozhodnutí velitele armády a směrnice frontu. Front obyčejně určuje všeobecné úkoly raketovým vojskům armády a množství vyčleněné munice na operaci, určuje objekty ničení pro frontové a strategické jaderné prostředky v pásmu činnosti armády, upřesňuje jaké objekty musí umlčovat prostředky armády podle plánu frontu. V těchto podmínkách nebude však front schopen určovat úkoly všem raketovým svazkům a útvarům v takovém rozsahu. Proto může vzniknout situace, že armáda a divize budou samostatně určovat nebo upřesňovat objekty ničení a v souladu s tím vést zesílený průzkum všemi prostředky, které mají k dispozici. V takovém případě bývá armáda posílena prostředky vzdušného průzkumu, které budou plnit úkoly na směrech činnosti jejích hlavních uskupení.

K získávání průzkumných informací z různých zdrojů (v tom i z paluby letounu) a jejich zpracování vytváří se ve štábu armády speciální středisko, v jehož složení mimo důstojníků průzkumného a operačního oddělení je i náčelník průzkumu štábu RVD. V divizích a raketové brigádě organizují se místa pro zpracování průzkumných informací, vybavená rádiovým přijímačem R-313 a rovněž souborem nezbytných tabulek a formalizovaných dokumentů pro příjem hlášení z paluby letounu.

Své zvláštnosti má i plánování hromadného úderu, neboť při určování objektů ničení (zejména pro oddíly taktických raket) je nevyhnutelná určitá decentralizace. Samotný hromadný jaderný úder bude časově delší, neboť může sestávat z několika postupných skupinových i jednotlivých úderů. To vyplývá jednak ze složitosti rychle se měnící situace před zasazením armády do sražení a z nedostatku nezbytných průzkumných údajů k určení objektů ničení armádě na stupni frontového velení, jednak z nemožnosti současného přesunu svazků armády.

Grafikon přípravy a provedení hromadného jaderného úderu sestavuje se na frontu; v armádě se nerozpracovává. Ze zkušeností cvičení však vyplývá, že i na armádě je nutné mít dokument, který by ulehčoval cílevědomou přípravu raketových vojsk k účasti v hromadném úderu v těsné součinnosti s frontovými prostředky. Ten by měl obsahovat:

— způsob přesunu a rozvinutí raketových vojsk a rovněž narůstání stupňů jejich pohotovosti,

— přísun připravených raket do palebných baterií a určení objektů ničení pro ně,

— pořadí raketových úderů prostředky armády v součinnosti s frontovými raketovými svazky a letectvem,

— organizaci průzkumu (doprůzkumu) ničených objektů a způsob upřesnění jejich souřadnic.

Podobný dokument, sestavený v podobě grafikonu, dává názorný přehled o přípravě raketových vojsk k účasti v hromadném úderu, dává možnost náčelníku a štábu RVD armády přesně uskutečňovat kontrolu jejich přesunu, narůstání stupňů pohotovosti a velet raketovým útvarům při plnění jejich úkolů.

Ze zvláštností podmínek při zasazení armády do sražení z pochodu vyplývají také zvláštnosti velení RVD.

Za prvé — úderná uskupení armády budou se vytvářet bezprostředně v průběhu přesunu a rozvinování vojsk k vedení útoku. Proto ještě před zahájením pochodu je nutné předvídat takové rozdělení útvarů RVD, které by vyloučilo složitý manévr a zabezpečilo včasné jejich rozvinutí.

Za druhé — armáda může být posílena svazky (útvary), které vedou bojovou činnost v pásmu jejího zasazení do sražení. Proto je nutné předem všechno připravit k rychlé organizaci velení přicházejícím útvarům RVD a k součinnosti se svazky, které byly armádě podřízeny.

Uvažujeme-li o tom, že při velení RVD v těchto podmínkách je třeba současně řešit takové složité otázky, jako organizaci jejich přesunu, rozvinování a provedení úderů, pak zvláštní význam nabývá racionální rozdělení důstojníků štábu RVD a oddělení raketového a dělostřeleckého vyzbrojování mezi PVS, VS a TVS. Nejúčelnější podle zkušeností je, aby v období plánování operace byla na VS spolu s náčelníkem RVD většina příslušníků štábu RVD a oddělení raketového a dělostřeleckého vyzbrojování. Po rozpracování plánu bojového použití RVD postačí ponechat v plánovací skupině dva důstojníky štábu (ke zhodnocení plánovaných raketových úderů, ke snímání souřadnic a jejich předávání směrovým důstojníkům). Ve velitelské skupině je třeba mít nejméně čtyři příslušníky štábu podle zásady jeden směrový důstojník na 1—2 divize (v tom i dělostřeleckou) a na raketovou brigádu. Na PVS musí být zástupce NŠ RVD armády a rovněž jeden

důstojník raketového a dělostřeleckého vyzbrojování. Po odchodu velitele armády na PVS (po doručení úkolů vojskům) odchází rovněž náčelník RVD armády se 4—5 důstojníky; náčelník štábu se třemi důstojníky zůstává na VS.

Nejlepším způsobem doručení úkolů raketové brigádě a pohyblivé raketové technické základně je vyslání směrových důstojníků na vrtulnících s bojovými nařízeními, zpracovanými na mapě.

K zabezpečení včasného zahájení úderů je účelné přesunovat raketovou brigádu, pohyblivou raketovou technickou základnu a oddíly taktických raket na úrovni čelních útvarů vševojskových svazků prvního sledu armády na těch směrech, kde budou nejpravděpodobněji použity.

Tak jak raketová brigáda přichází na vzdálenost, která umožňuje ničit nepřátelské objekty, její oddíly musí být ve stálé bojové pohotovosti k rozvinutí z pochodu a k zahájení úderů. Přitom na všech odpalovacích zařízeních musí být připraveny rakety.

Protože v průběhu pochodu je prakticky nemožné předem přesně určit čas a místo pravděpodobného rozvinutí raketových vojsk pro zahájení úderu, stává se vážným problémem včasná volba a příprava palebných postavení. Rozhodnutí k zahájení hromadného (skupinového) jaderného hromadného úderu při zasazení armády do sražení z pochodu může být přijato jen po získání dostatečně přesných a podrobných průzkumných údajů a protistojícím uskupení nepřítele a to vyžaduje svůj určitý čas. Jestliže např. rozhodnutí k zasazení armády do sražení přijal velitel frontu 5—6 hod. předem, pak rozhodnutí k provedení hromadného (skupinového) jaderného úderu může přijmout o 2 až 3 hodiny později. Raketová brigáda armády (s přihlédnutím ke ztrátě času na stupni armáda) bude mít k dispozici na rozvinutí a přípravu k jaderným úderům jen tolik času, kolik vyžadují technické normy. Z toho vyplývá nutnost zabezpečit rozvinování oddílů operačně taktických raket doslova z chodu, s minimální ztrátou času na volbu a zaujetí palebných postavení i na přípravu raket k odpálení. Proto je možné počítat s tím, že veškeré práce k připojení palebných postavení (s udáním orientačních směrů dělostřeleckým gyrokompasem) budou plnit síly palebných baterií. Obsahem rekognoskačních skupin raketových oddílů, vyslaných po obdržení rozkazu (signálu) k rozvinutí, musí být jen průzkum postavení palebných baterií, míst rozmístění VS oddílu, raketové technické čety a cest příjezdu k nim. K urychlení práce rekognoskačních skupin je účelné používat vrtulníky, které umožní v nejkratší lhůtě prohlédnout prostory určené pro rozvinutí oddílů.

Pokud se týče raketových oddílů divizí, za příznivých podmínek, kdy bojové úkoly těmto divizím jsou stanoveny ještě ve značné vzdálenosti od nepřítele, mají dostatek času na přípravu úderů.

V podmínkách, kdy divize přicházejí k čáře rozvinutí v různou dobu, jejich palebné zabezpečení plánují samostatně štáby RVD divizí. Armáda plánuje činnost dělostřelectva jen na směru hlavního úderu. Vzhledem k omezenému času není možné přibírat k tomuto úkolu dělostřelectvo divizí druhého sledu.

Např. tanková armáda má ve svém složení jen houfnicové dělostřelectvo s dálkou střelby do 15 km, což podstatně omezuje její možnosti v boji s taktickými jadernými prostředky a dělostřelectvem nepřítele. Proto je třeba ji zesílit, v první řadě dalekonosným kanónovým a rovněž stíhacím protitankovým dělostřelectvem.

Ke zkrácení času na rozvinutí a přípravu palby pro podporu útvarů prvního sledu je nutné dělostřelectvo přesunovat v čele proudů pluků prvního sledu v uskupení, které odpovídá rozhodnutí velitelů divizí. V takovém případě jeho rozvinutí z pochodu vyžaduje 30—40 minut.

Při činnosti svazků na široké frontě se nevytváří armádní dělostřelecká skupina. Z posilového dělostřelectva se organizují dělostřelecké skupiny pro boj s taktickými jadernými prostředky a samohybným dělostřelectvem nepřítele a rovněž k plnění jiných úkolů k zabezpečení rozvinutí útvarů prvního sledu.

V situaci, kdy je nepřítel oslaben hromadným jaderným úderem nebo kdy nejsou dostatečné průzkumné údaje o jeho uskupení, palebné zabezpečení se uskutečňuje mohutným palebným přepadem, který začíná současně s příchodem útočících útvarů (jednotek) do pásma palby protitankových prostředků nepřítele. Délka trvání takového přepadu (v závislosti na rychlosti přesunu vlastních vojsk) může činit 15 —20 minut; dělostřelectvo může spotřebovat 0,4—0,5 pp munice.

Upraveno ze sovětského tisku